

N Limosa2018 A2
MH/JC/AS
788-2018

Brussel, 10 oktober 2018

ADVIES

betreffende

**DE AFBAKENING VAN DE RISICOSECTOREN VOOR DE VERPLICHTE
LIMOSA-AANGIFTE VOOR ZELFSTANDIGEN**

(goedgekeurd door het bureau op 19 juni 2018,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 10 oktober 2018)

In zijn brief van 20 april 2018 heeft de Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie, de heer Denis Ducarme, het advies van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO gevraagd betreffende de afbakening van de risicosectoren voor de verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen.

Na raadpleging van de betrokken beroeps- en interprofessionele organisaties, heeft het bureau van de Hoge Raad op 19 juni 2018 onderstaand advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 10 oktober 2018.

INLEIDING

De verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen houdt in dat voorafgaandelijk aan de uitoefening van een beroepsactiviteit door een zelfstandige gedetacheerd op het Belgisch grondgebied deze of zijn lasthebber bij het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen een elektronische melding moet doen. Deze verplichting is gebaseerd op artikel 153 van de programmawet (I) van 27 december 2006. De wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken introduceerde het principe van de risicosectoren waartoe de verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen dient beperkt te worden. Niet meer alle naar België gedetacheerde zelfstandigen dienen een aangifte te doen maar alleen nog maar zij die actief zijn binnen een sector aangeduid als risicosector. Deze beperking was noodzakelijk omwille van het arrest 577/10 van 19 december 2012 van het Hof van Justitie van de Europese Unie en omwille van de interpretatie die de Europese Commissie aan dat arrest geeft.

Momenteel zijn er nog geen dergelijke risicosectoren aangeduid. Naar aanleiding van een eerdere adviesvraag over die risicosectoren heeft de Hoge Raad op 15 december 2015 daarover een advies gegeven¹. De voorbije jaren heeft de Belgische regering met de Europese Commissie overleg gepleegd opdat de Europese Commissie een aantal sectoren als risicosector zou aanvaarden. De Europese Commissie heeft zich nu akkoord verklaard voor drie sectoren: de bouwsector (werken in onroerende staat), de vleessector en de schoonmaaksector. Voor de transportsector is nog bijkomend overleg met de Europese Commissie nodig en de transportsector wordt nu dan ook niet door de Minister ter advies voorgelegd.

De wetgeving bepaalt dat risicosectoren sectoren zijn:

- die vastgesteld worden door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad
- waarvoor het risico geobjectiveerd werd door de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)
- en die voor advies voorgelegd zijn aan een aantal stakeholders, waaronder dus de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO.

De voorliggende adviesvraag kadert binnen die voorziene raadpleging en de Minister legt meer bepaald de nota die werd opgesteld door de SIOD voor de bepaling van de risicosectoren ter advies voor. In zijn adviesvraag geeft de Minister bovendien aan dat de SIOD samen met de betrokken inspectiediensten werkt aan een nieuwe methodologie om te kunnen beschikken over meer relevante cijfers.

¹ Advies nr.741 over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 maart 2007 tot uitvoering van het hoofdstuk 8 van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006

STANDPUNTEN

1. Bestrijding buitenlandse sociale fraude absolute prioriteit

Volgens de Hoge Raad moet de bestrijding van de sociale fraude die haar oorsprong in het buitenland vindt een absolute prioriteit voor de overheid zijn. Het is net deze oneerlijke concurrentie die een zeer groot probleem voor onze ondernemingen vormt en die de afgelopen jaren nog toegenomen is.

De Hoge Raad is dan ook voorstander van alle maatregelen die deze oneerlijke concurrentie en in het bijzonder sociale dumping tegengaan. Hij steunt dan ook het initiatief om de Limosa-meldingsplicht voor de zelfstandigen overeenkomstig de Europese rechtspraak aan te passen zodat deze maatregel kan behouden blijven voor de sectoren waar zich een verhoogd risico inzake buitenlandse schijnzelfstandigen stelt en waar deze maatregel daadwerkelijk kan bijdragen tot een oplossing van dat probleem.

De verplichte Limosa-aangifte is sowieso echter niet voldoende om de sociale fraude die haar oorsprong vindt in het buitenland, te bestrijden. Doelgerichte en frequente controle door de overheid van de naleving van de geldende regels door buitenlandse ondernemingen en zelfstandigen die actief zijn in België is daarvoor een absoluut noodzaak. De gegevens die via de Limosa-aangifte verzameld worden, moeten gebruikt worden om die controle effectief en efficiënt te organiseren.

2. De keuze van de risicosectoren

De bouwsector is uitdrukkelijk voorstander van het behoud van de Limosa-aangifte voor zelfstandigen die bouwactiviteiten uitvoeren in het kader van een detachering in België. Volgens de sector draagt deze maatregel zeker bij tot het afremmen van de oneerlijke concurrentie van buitenlandse ondernemingen die de geldende regels niet respecteren. De “Limosa-gegevens” moeten echter wel (meer) benut worden om doeltreffende controle (m.a.w. voldoende frequent en voldoende gericht) van het naleven van deze regels door buitenlandse ondernemingen en zelfstandigen te organiseren, om zo pogingen tot fraude nog meer te ontraden.

Ook de elektrotechnische sector wenst onder het toepassingsgebied van de verplichte Limosa-aangifte te vallen. Bij de juiste omschrijving van de bouwsector (werken in onroerende staat) dient er dus op gelet te worden dat die omschrijving ook de elektrotechnische sector omvat. Ook deze (sub)sector kent namelijk een verhoogd risico. In de nota van de SIOD wordt verwezen naar een aantal samenwerkingsprotocollen voor eerlijke concurrentie. Ook voor de elektrotechnische sector bestaat dergelijk protocol. Het Plan voor eerlijke concurrentie in de elektrotechnische sector van 7 september 2016 wordt dan ook best bijkomend vermeld.

De vleesverwerkende sector vraagt dat de vleeswarenssector (de ondernemingen met een B-erkenning) worden uitgesloten uit het toepassingsgebied van de verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen. In deze bedrijven wordt er bijna altijd met vast personeel en interims gewerkt en weinig met zelfstandigen.

Hoewel de voorliggende adviesvraag nog niet de transportsector beoogt, wenst de Hoge Raad hier toch alvast ook zijn standpunt over die sector te geven. Binnen de transportsector dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen een aantal deelsectoren:

- Wat het collectief personenvervoer betreft, stelt er zich geen probleem inzake oneerlijke concurrentie door gedetacheerde zelfstandigen en is het dan ook niet nuttig om deze sector als een risicosector aan te duiden.
- Wat het goederenvervoer betreft, is er wel een probleem van buitenlandse oneerlijke concurrentie. De verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen draagt binnen deze sector echter niet bij tot een oplossing van dat probleem. De gedetacheerde zelfstandigen binnen deze sector zijn namelijk per definitie mobiel waardoor de gegevens uit de Limosa-aangifte niet kunnen gebruikt worden om de controles beter te organiseren. Binnen het goederenvervoer is er zeker wel nood aan meer en betere controles van de buitenlandse zelfstandigen en ondernemingen. De Limosa-aangifte zal daar echter niet toe bijdragen. Aangezien de sector zelf vragende partij is om de meldingsprocedures in een aantal andere lidstaten te vereenvoudigen, wil ze in eigen land procedures vermijden die niet daadwerkelijk bijdragen tot een betere naleving van de regelgeving.
- De verhuissector is wel vragende partij om onder de verplichte Limosa-aangifte voor zelfstandigen te vallen. In deze sector stelt zich namelijk een ernstig probleem van oneerlijke concurrentie door buitenlandse ondernemingen en zelfstandigen die de regels niet naleven. In dit kader dient verwezen te worden naar het samenwerkingsprotocol voor eerlijke concurrentie voor de verhuissector van 28 september 2016. Bovendien geldt voor de verhuissector niet dat men zich continu verplaatst. Op verhuisswerven is men doorgaans langere tijd aanwezig. Maar ook binnen de verhuissector zal de Limosa-aangifte enkel nut hebben indien deze aangifte gebruikt wordt voor het organiseren van voldoende en doelgerichte controles. Er zou bovendien moeten worden op toegezien dat in het kader van openbare aanbestedingen voor verhuisopdrachten de opdrachtgever nagaat dat de uitvoerder in orde is wat de Limosa-aangifteverplichting betreft. Bij de juiste omschrijving van het toepassingsgebied van de verplichte Limosa-aangifte dient er rekening mee gehouden te worden, dat de verhuisactiviteiten vaak ook uitgevoerd worden door personen en ondernemingen die onder een andere NACE-code dan deze van de verhuisactiviteiten ingeschreven staan. Ook deze personen en ondernemingen moeten onder het toepassingsgebied vallen.

3. De sectoren betrekken bij verdere uitwerking

De Hoge Raad vindt het belangrijk dat de sectoren in kwestie ook betrokken worden bij de verdere uitwerking en opvolging van de afbakening van de risicosectoren. De Hoge Raad vraagt dan ook geïnformeerd en geraadpleegd te worden over de:

- de concrete uitwerking van de afbakening van de risicosectoren, met name de exacte omschrijving van de risicosectoren;
- de uitwerking van een methodologie voor de aanduiding van risicosectoren:
De wetgeving bepaalt dat de SIOD het risico moet objectiveren. Zowel de Minister in zijn adviesvraag als de SIOD in zijn nota geven aan dat de SIOD zich zal buigen over een nieuwe methodologie daartoe. Aangezien de methodologie bepalend zal zijn voor de toekomstige aanduiding van de risicosectoren en mogelijk ook in het kader van andere dossiers zal gebruikt worden, wenst de Hoge Raad daar aan mee te werken.

- de regelmatige evaluatie van de risicosectoren:
De Hoge Raad vraagt dat de oplijsting en de omschrijving van de risicosectoren in de toekomst regelmatig geëvalueerd zou worden, in overleg met de Hoge Raad die zijn advies geeft na raapleging van de betrokken sectoren en beroepen. De aanduiding van sectoren als risicosector alsook de omschrijving van die sectoren moet een zo goed mogelijke weerspiegeling blijven van de activiteiten waarvoor dat soort problemen en risico's zich daadwerkelijk stelt. Tevens moet bij die evaluatie per sector gelet worden op de reële toegevoegde waarde die de verplichte Limosa-aangifte heeft voor het bestrijden van die problemen.

BESLUIT

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO vraagt dat de overheid een absolute prioriteit maakt van haar strijd tegen sociale fraude en sociale dumping die haar oorsprong in het buitenland vindt. In dat kader is het noodzakelijk de Limosa-meldingsplicht voor zelfstandigen in een aantal sectoren te handhaven.
